ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 9ης Φεβρουαρίου 1988 *

Στην υπόθεση 1/87,

Santo Picciolo, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενος από τον Jean-Noël Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο την Yvette Hamilius, δικηγόρο στο Cour d'appel, 11, boulevard Royal,

προσφεύγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Peter Kalbe, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Aloyse May, δικηγόρο Λουξεμβούργου, 31, Grand-Rue,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της 5ης Μαρτίου 1986 με την οποία ο Nic Mosar, μέλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνέταξε την τελική έκθεση κρίσεως του προσφεύγοντος για την περίοδο από 1η Ιουλίου 1981 μέχρι 30 Ιουνίου 1983 και, αφετέρου, την επιδίκαση αποζημιώσεως ενός φράγκου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

συγκείμενο από τους J. C. Moitinho de Almeida, πρόεδρο τμήματος, U. Everling και Y. Galmot, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. L. da Cruz Vilaça
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 18ης Νοεμβρίου 1987,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του στις 21 Ιανουαρίου 1988,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 2 Ιανουαρίου 1987, ο Santo Picciolo, υπάλληλος της Επιτροπής, άσκησε προσφυγή με την οποία ζητεί, αφενός, να ακυρωθεί η απόφαση της 5ης Μαρτίου 1986 με την οποία καταρτίστηκε η τελική έκθεση βαθμολογίας του για την περίοδο από 1η Ιουλίου 1981 μέχρι 30 Ιουνίου 1983 και, αφετέρου, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να του καταβάλει αποζημίωση ενός φράγκου λόγω ηθικής βλάβης.

2 Ο Picciolo, ο οποίος προσελήφθη ως υπάλληλος της κατηγορίας Α στις 12 Αυγούστου 1971, τοποθετήθηκε αρχικά στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων και στη συνέχεια, την 1η Ιανουαρίου 1983, στη Γενική Διεύθυνση XVIII. Στις 24 Ιουνίου 1982 εξελέγη μέλος της τοπικής επιτροπής προσωπικού του Λουξεμβούργου, αργότερα δε έγινε αντιπρόεδρός της.

3 Κατ' εφαρμογή των « γενικών εκτελεστικών διατάξεων του άρθρου 43 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων » (στο εξής: γενικές διατάξεις) και του οδηγού για τη σύνταξη των περιοδικών εκθέσεων κρίσεως, την έκθεση κρίσεως του Picciolo για την περίοδο από 1η Ιουλίου 1981 μέχρι 30 Ιουνίου 1983 συνέταξε το Δεκέμβριο 1983 ο διευθυντής της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων.

4 Επειδή ο Picciolo αμφισβήτησε την ορθότητα ορισμένων στοιχείων της εκθέσεως, ο βαθμολογητής προσπάθησε, μάταια όμως, να έλθει σε διάλογο μαζί του, όπως προβλέπεται από τις γενικές διατάξεις. Στις 13 Δεκεμβρίου 1984 του απέστειλε νέα έκθεση, η οποία είχε εν μέρει τροποποιηθεί και στην οποία είχε επισυναφθεί η γνώμη την οποία είχε εκδώσει εν τω μεταξύ η « ειδική ομάδα βαθμολογητών », η οποία μετέχει σύμφωνα με τον οδηγό βαθμολογήσεως στην κρίση των υπαλλήλων που έχουν εκλεγεί εκπρόσωποι του προσωπικού.

5 Κατόπιν της νέας εκθέσεως, ο Picciolo ζήτησε στις 17 Ιανουαρίου 1985 να υποβληθεί το ζήτημα στο δευτεροβάθμιο κριτή, τον Nic Mosar, μέλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ο τελευταίος αυτός επικύρωσε αρχικά την έκθεση. Στη συνέχεια, όταν η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις κρίσεως, της οποίας είχε ζητήσει τη γνώμη κατόπιν αιτήσεως του Picciolo, διατύπωσε τη γνώμη της στις 29 Ιουλίου 1985, ο Mosar συνέταξε στις 5 Μαρτίου 1986 την οριστική έκθεση κρίσεως. Κατά της εκθέσεως αυτής ο Picciolo υπέβαλε ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, η οποία απορρίφθηκε σιωπηρά.

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, το κανονιστικό πλαίσιο της διαφοράς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

Επί του αιτήματος της ακυρώσεως

7 Ο Picciolo προβάλλει τους εξής ισχυρισμούς για να στηρίξει το αίτημά του να ακυρωθεί η επίμαχη έκθεση κρίσεως:

α) η έκθεση κρίσεως περιέχει δυσμενέστερες κρίσεις για τον προσφεύγοντα από ό,τι η προηγούμενη έκθεση, χωρίς οι κρίσεις αυτές να αιτιολογούνται. Επιπλέον, ο δευτεροβάθμιος κριτής, του οποίου την παρέμβαση ζήτησε ο προσφεύγων, κατέστησε τις κρίσεις αυτές ακόμη δυσμενέστερες·

β) υπάρχουν διάφορες παρατυπίες στη διαδικασία βαθμολογήσεως, όσον αφορά την ενημέρωση του δευτεροβάθμιου κριτή, το διάλογο μεταξύ βαθμολογητή και βαθμολογουμένου υπαλλήλου, τη διαβούλευση με τους προϊσταμένους και την καθυστέρηση στη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεως·

γ) παραβιάζοντας εσκεμμένα τις γενικές διατάξεις και τον οδηγό για τη σύνταξη των εκθέσεων κρίσεως, η Επιτροπή παραβίασε τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ίσης μεταχειρίσεως·

δ) τέλος, συντρέχει επίσης παραβίαση του « εσωτερικού κανονισμού » της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων.

Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν το περιεχόμενο της εκθέσεως κρίσεως

8 Ο Picciolo ισχυρίζεται ότι συντρέχει παράβαση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 5 των γενικών διατάξεων, κατά την οποία « οποιαδήποτε αλλαγή των αναλυτικών κρίσεων σε σχέση με την προηγούμενη βαθμολογία πρέπει να αιτιολογείται ». Κατά τον Picciolo, η επίμαχη έκθεση κρίσεως περιέχει δυσμενέστερες κρίσεις από ό,τι η προηγούμενη, χωρίς αυτό να αιτιολογείται.

9 Ο προσφεύγων υποστηρίζει επίσης ότι, κατόπιν της γνώμης που εξέδωσε η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις κρίσεως, ο δευτεροβάθμιος κριτής πρόσθεσε ένα νέο σχόλιο, που ήταν ακόμη δυσμενέστερο γι' αυτόν. Από τη διατύπωση όμως του άρθρου 7, παράγραφοι 3 και 4, των γενικών διατάξεων και του άρθρου Γ.2 του οδηγού για τη σύνταξη των εκθέσεων κρίσεως προκύπτει, όπως υποστηρίζει ο Picciolo, ότι η παρέμβαση της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις κρίσεως του προσωπικού, την οποία προκαλεί ο βαθμολογούμενος υπάλληλος, δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη χειροτέρευση της καταστάσεως του υπαλλήλου.

10 Ενόψει των ισχυρισμών αυτών επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, μόνο η αναλυτική εκτίμηση του « αισθήματος ευθύνης » του ενδιαφερομένου είναι λιγότερο θετική από ό,τι στην έκθεση κρίσεως που αφορούσε την προηγούμενη περίοδο. Η βαθμολογία του Picciolo μειώθηκε στη στήλη αυτή από « άριστα » σε « λίαν καλώς ».

11 Η αναλυτική αυτή εκτίμηση συνοδευόταν στην έκθεση που είχε καταρτίσει ο πρώτος βαθμολογητής από το ακόλουθο σχόλιο: « Η αναχώρηση του κ. Picciolo τον Ιανουάριο 1983 κατέστησε αναγκαία την επανεκτίμηση της καταστάσεως στο εμπορικό λογιστήριο της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων, κατόπιν της οποίας το αίσθημα ευθύνης του κρινομένου πρέπει να βαθμολογηθεί με " λίαν καλώς " ». Δεδομένου ότι η επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις κρίσεως έκρινε, με τη γνώμη που εξέδωσε στις 29 Ιουλίου 1985, ότι το σχόλιο αυτό ήταν διφορούμενο, ο Mosar το αντικατέστησε με το ακόλουθο σχόλιο, το οποίο περιέχεται στην επίδικη οριστική έκθεση κρίσεως: « Ο κ. Picciolo αποχώρησε από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων τον Ιανουάριο 1983. Οι νέοι υπεύθυνοι του λογιστηρίου της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων προέβησαν σε τακτοποίηση που αποδείχθηκε ότι είχε καθυστερήσει υπερβολικά. »

12 Πρώτον, από τις ανωτέρω διαπιστώσεις προκύπτει ότι η — μικρή άλλωστε — μείωση του βαθμού για το « αίσθημα ευθύνης » του Picciolo από τη μία περίοδο βαθμολογίας στην άλλη αιτιολογήθηκε προσηκόντως από το δευτεροβάθμιο κριτή, σύμφωνα με το άρθρο 5 των γενικών διατάξεων.

13 Δεύτερον, το άρθρο 7 των γενικών διατάξεων και το άρθρο Γ.2 του οδηγού για τη σύνταξη των εκθέσεων κρίσεως δεν απαγορεύουν στο δευτεροβάθμιο κριτή να μειώσει τη βαθμολογία του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου. Οι διατάξεις αυτές πάντως μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπουν στο δευτεροβάθμιο κριτή να καταστήσει δυσμενέστερη την έκθεση κρίσεως παρά μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες λαμβάνει υπόψη τη γνώμη της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως. Εν προκειμένω ο δευτεροβάθμιος κριτής δεν παρέβη τις διατάξεις αυτές. Πράγματι περιορίστηκε να ακολουθήσει τη γνώμη της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως και να άρει την ασάφεια που μπορούσε να δημιουργήσει η προηγούμενη διατύπωση του σχολίου, στο οποίο δεν υπήρχε καμία εξήγηση για τη μείωση της βαθμολογίας σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο βαθμολογίας, επανέλαβε δε το βαθμό « λίαν καλώς », τον οποίο είχε βάλει ο πρώτος βαθμολογητής.

14 Κατά συνέπεια, οι ανωτέρω λόγοι ακυρώσεως δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί.

Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν παρατυπίες κατά τη διαδικασία βαθμολογήσεως

Ως προς τη διαβούλευση με τους ιεραρχικά ανώτερους

15 Ο Picciolo ισχυρίζεται ότι ο πρώτος βαθμολογητής παρέβη κατά τη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεως τις διατάξεις των άρθρων 2, παράγραφος 3, και 3, παράγραφος 2, των γενικών διατάξεων και των άρθρων Β.5.2.1 και Β.5.2.2 του οδηγού για τη σύνταξη των εκθέσεων κρίσεως.

16 Από τις γενικές διατάξεις και τον οδηγό για τη σύνταξη των εκθέσεων κρίσεως προκύπτει ότι, όταν ένας υπάλληλος τοποθετείται σε νέα υπηρεσία λιγότερο από έξι μήνες πριν από το τέλος της περιόδου βαθμολογήσεως, βαθμολογείται από τον υπάλληλο που είναι αρμόδιος να συντάσσει τις εκθέσεις κρίσεως στην υπηρεσία που εργαζόταν προηγουμένως. Ο βαθμολογητής αυτός πρέπει προηγουμένως να έχει ζητήσει τη γνώμη του ομολόγου του στη νέα υπηρεσία του υπαλλήλου, καθώς και του άμεσου προϊσταμένου του βαθμολογούμενου υπαλλήλου στην παλιά υπηρεσία του. « Μπορεί » επίσης να ζητηθεί η γνώμη και των άλλων ιεραρχικά ανωτέρων του υπαλλήλου στη νέα υπηρεσία. Τέλος, όλοι εκείνοι των οποίων ζητήθηκε η γνώμη πρέπει να θεωρήσουν την έκθεση κρίσεως μετά την υπογραφή της από το βαθμολογητή και μπορούν να διατυπώσουν παρατηρήσεις, εφόσον διαφωνούν με το βαθμολογητή.

17 Στην προκειμένη υπόθεση από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η έκθεση κρίσεως του Picciolo συντάχθηκε από τον Verheyden, διευθυντή της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων, στη συνέχεια θεωρήθηκε από τον Perry, προϊστάμενο της ειδικευμένης υπηρεσίας OP 4 στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων, και από τον Van Goethem, διευθυντή στη Γενική Διεύθυνση XVIII, και υπογράφηκε τέλος από τον Verheyden.

18 Πρώτον, ακόμη και αν αποδεικνυόταν αληθής ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η γνώμη των Perry και Van Goethem ζητήθηκε μετά τη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεως από τον Verheyden και όχι προηγουμένως, όπως θα έπρεπε βάσει της ισχύουσας κανονιστικής ρύθμισης, το γεγονός αυτό δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εν προκειμένω ως ουσιώδης πλημμέλεια που να θίγει το κύρος της διαδικασίας βαθμολογήσεως. Πράγματι, είναι αποδεδειγμένο ότι ο Perry και ο Van Goethem θεώρησαν την έκθεση κρίσεως του Picciolo και δεν έκαναν χρήση της δυνατότητας που είχαν να διατυπώσουν κατά τη θεώρηση αυτή παρατηρήσεις που να εκφράζουν ενδεχομένως τη διαφωνία τους με τις εκτιμήσεις του πρώτου βαθμολογητή. Επομένως, εξέφρασαν σιωπηρά τη συμφωνία τους με τις εκτιμήσεις αυτές.

19 Δεύτερον, πρέπει να τονιστεί ότι, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ο Perry, αν και ήταν επικουρικός υπάλληλος, καλώς μετέσχε στη διαδικασία βαθμολογήσεως ως άμεσος προϊστάμενος του προσφεύγοντος στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων, δεδομένου ότι ασκούσε πραγματικά τα καθήκοντα του προϊσταμένου της ειδικευμένης υπηρεσίας OP 4 και επομένως είχε την υπηρεσιακή ευθύνη για τον Picciolo, υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής.

20 Τρίτον, ο Picciolo δεν δικαιούται να αξιώσει να ζητηθεί λόγω της μεταθέσεώς του η γνώμη του άμεσου προϊσταμένου του στη Γενική Διεύθυνση XVIII. Πράγματι, όπως προκύπτει από την ισχύουσα ρύθμιση, υπάρχει απλώς η « δυνατότητα » να ζητηθεί η γνώμη και των άλλων ιεραρχικά ανωτέρων του υπαλλήλου στη νέα υπηρεσία του πέραν του αρμοδίου να συντάσσει τις εκθέσεις κρίσεως, δηλαδή η γνώμη τους ζητείται αν αυτό αποδεικνύεται χρήσιμο και οπωσδήποτε δεν είναι υποχρεωτικό.

21 Τέλος, το γεγονός ότι ο Perry και ο Van Goethem θεώρησαν την έκθεση κρίσεως που είχε συντάξει ο Verheyden πριν αυτός ο τελευταίος την υπογράψει δεν θίγει το νομότυπο της διαδικασίας, αφού ούτε αποδείχθηκε ούτε καν προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η έκθεση αυτή υπέστη τροποποιήσεις μετά τη θεώρησή τους και πριν από την υπογραφή της από το βαθμολογητή.

22 Υπό τις προϋποθέσεις αυτές ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς το διάλογο μεταξύ του βαθμολογητή και του βαθμολογούμενου υπαλλήλου

23 Ο Picciolo ισχυρίζεται ότι συντρέχει παράβαση του άρθρου 6 των γενικών διατάξεων, του άρθρου Β.8.1 του οδηγού για τη σύνταξη των εκθέσεων κρίσεως και των γενικών αρχών των δικαιωμάτων ακροάσεως. Κατά τον προσφεύγοντα, ο διάλογος με τον πρώτο βαθμολογητή δεν του προτάθηκε υπό κανονικές συνθήκες και για το λόγο αυτό δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί. Η πλημμέλεια αυτή δεν θεραπεύθηκε με την καθαρά τυπική συνομιλία που είχε ο προσφεύγων με το δευτεροβάθμιο κριτή.

24 Πρέπει να τονιστεί, πρώτον, ότι ο βαθμολογητής, ο διευθυντής της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων, πρότεινε τρεις φορές στον Picciolo την έναρξη διαλόγου επί της εκθέσεως κρίσεως που είχε συνταχθεί το Δεκέμβριο 1983. Ο Picciolo αρνήθηκε επικαλούμενος τις παρατυπίες που θεωρούσε ότι υπήρχαν σχετικά με την έκθεση αυτή. Σκοπός όμως του διαλόγου είναι ακριβώς να δοθεί στο βαθμολογούμενο υπάλληλο η δυνατότητα να εκθέσει στο βαθμολογητή τις παρατηρήσεις του, οι οποίες μπορεί να είναι κρίσιμες. Ανεξάρτητα από το βάσιμο των αιτιάσεών του σχετικά με την έκθεση κρίσεως, ο Picciolo δεν μπορούσε να στηριχθεί στις αιτιάσεις του αυτές για να αποφύγει το διάλογο που του είχε προταθεί. Κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται να στηριχθεί στην κατάσταση που δημιούργησε ο ίδιος, προκειμένου να αμφισβητήσει το νομότυπο της διαδικασίας βαθμολογήσεως.

25 Δεύτερον, πρέπει να υπενθυμιστεί εν πάση περιπτώσει ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 21ης Μαρτίου 1985 (υπόθεση 263/83, Turner κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 893), η έλλειψη διαλόγου μεταξύ του πρωτοβάθμιου κριτή και του βαθμολογούμενου υπαλλήλου δεν θίγει το κύρος της εκθέσεως κρίσεως, όταν η διαφορά αναφέρεται στην έκθεση που συνέταξε ο δευτεροβάθμιος κριτής, ο οποίος διεξήγαγε πραγματικό διάλογο με το βαθμολογούμενο υπάλληλο. Εν προκειμένω είναι αποδεδειγμένο ότι ο Picciolo ανέπτυξε τις απόψεις του ενώπιον του δευτεροβάθμιου κριτή και ότι επομένως του δόθηκε η δυνατότητα να του αναπτύξει προφορικά όλες τις παρατηρήσεις του σχετικά με τη βαθμολογία του.

26 Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει επομένως να απορριφθεί.

Ως προς την πληροφόρηση του δευτεροβάθμιου κριτή

27 Κατά τον Picciolo, συντρέχει παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 2, των γενικών διατάξεων και του άρθρου Β.9.3 του οδηγού για τη σύνταξη των περιοδικών εκθέσεων κρίσεως, επειδή ο δευτεροβάθμιος κριτής δεν διέθετε πλήρη στοιχεία, δεδομένου ότι δεν ήλθε σε επαφή με τον πρώτο βαθμολογητή και δεν είχε στην κατοχή του την έκθεση κρίσεως που είχε συντάξει αρχικά ο τελευταίος αυτός.

28 Σχετικά με το πρώτο σημείο επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, μονολότι ο προσφεύγων ισχυρίζεται στο δικόγραφο της προσφυγής του ότι από κανένα έγγραφο δεν προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκε ακρόαση του πρώτου βαθμολογητή από τον Mosar, συνάγεται από τους ισχυρισμούς τους οποίους η Επιτροπή προέβαλε αρχικά στο υπόμνημα αντικρούσεως και στη συνέχεια διασαφήνισε απαντώντας σε ερώτημα του Δικαστηρίου ότι ο Mosar ζήτησε προφορικά τη γνώμη του πρώτου βαθμολογητή πριν καταρτίσει την επίδικη έκθεση κρίσεως.

29 Σχετικά με το δεύτερο σημείο πρέπει να τονιστεί ότι, ακόμη και αν είχε αποδειχθεί ότι ο δευτεροβάθμιος κριτής δεν είχε την πρώτη έκθεση κρίσεως που είχε συνταχθεί το Δεκέμβριο 1983, το γεγονός αυτό δεν θα είχε σημασία για το νομότυπο της διαδικασίας. Πράγματι, έργο του δευτεροβάθμιου κριτή ήταν ο έλεγχος των εκτιμήσεων σχετικά με τον Picciolo που περιέχονταν όχι στην αρχική έκθεση του Δεκεμβρίου 1983 αλλά στη δεύτερη έκθεση, την οποία συνέταξε ο πρώτος βαθμολογητής το Δεκέμβριο 1984. Εξάλλου, σχετικά με τον ισχυρισμό του Picciolo ότι η διαβίβαση της αρχικής εκθέσεως στο δευτεροβάθμιο κριτή ήταν αναγκαία προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να εκτιμήσει τις αντιρρήσεις που είχε προβάλει ο ενδιαφερόμενος ως προς τη διαδικασία και το περιεχόμενο της βαθμολογίας του, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο προσφεύγων έγινε δεκτός από τον Mosar και επομένως του δόθηκε η δυνατότητα να τον ενημερώσει για όλες τις αξιώσεις του.

30 Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο λόγος αυτός ακυρώσεως.

Ως προς την καθυστέρηση στη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεως

31 Ο Picciolo ισχυρίζεται ότι η διαδικασία της βαθμολογήσεως έπρεπε, δυνάμει της τελευταίας παραγράφου του άρθρου 7 των γενικών διατάξεων, να έχει περατωθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1984, ενώ η οριστική έκθεση κρίσεως δεν συντάχθηκε παρά στις 5 Μαρτίου 1986, του κοινοποιήθηκε δε ακόμη πιο καθυστερημένα.

32 Σχετικά αρκεί η διαπίστωση ότι η καθυστέρηση περατώσεως της διαδικασίας βαθμολογήσεως μπορεί μεν να θεμελιώσει δικαίωμα αποζημιώσεως του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, δεν μπορεί όμως να θίξει το κύρος της εκθέσεως κρίσεως ούτε επομένως να δικαιολογήσει την ακύρωσή της.

33 Ο λόγος ακυρώσεως αυτός δεν μπορεί επομένως να γίνει δεκτός.

34 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί οι λόγοι ακυρώσεως που στηρίζονται σε παρατυπίες της διαδικασίας βαθμολογήσεως.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αφορά την παραβίαση των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ίσης μεταχειρίσεως

35 Ο λόγος αυτός δεν συνοδεύεται από ειδική επιχειρηματολογία και στηρίζεται μόνο στην παράβαση της ισχύουσας κανονιστικής ρύθμισης, την οποία προβάλλει ο προσφεύγων με τους προηγούμενους λόγους ακυρώσεως. Κατόπιν επομένως της απορρίψεως των λόγων αυτών πρέπει και αυτός να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αφορά την παράβαση του « εσωτερικού κανονισμού » της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων

36 Κατά τον Picciolo, ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων σχετικά με τη διαδικασία βαθμολογίας επιβάλλει στο διευθυντή της Υπηρεσίας την υποχρέωση να ζητεί τη γνώμη της επιτροπής διευθύνσεως πριν από τη βαθμολογία των υπαλλήλων της κατηγορίας Α. Εν προκειμένω δεν ζητήθηκε η γνώμη αυτή.

37 Σχετικά επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, κατά το άρθρο 48 των « κανόνων λειτουργίας » της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίοι θεσπίζονται από την επιτροπή διευθύνσεως, « ο διευθυντής της Υπηρεσίας ενημερώνει την επιτροπή διευθύνσεως για τις περιοδικές εκθέσεις κρίσεως των μονίμων και άλλων υπαλλήλων (της κατηγορίας Α και των εξομοιουμένων προς αυτούς), για τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι ενδιαφερόμενοι, της παρέχει δε όλα τα στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη βαθμολογία αυτή ».

38 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο διευθυντής της Υπηρεσίας δεν έχει την υποχρέωση να ζητεί τη γνώμη της επιτροπής διευθύνσεως πριν από τη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεως των ενδιαφερομένων υπαλλήλων, αλλά απλώς να την ενημερώνει εκ των υστέρων.

39 Κατά συνέπεια, ο διευθυντής της Υπηρεσίας Εκδόσεων καλώς βαθμολόγησε τον Picciolo χωρίς προηγουμένως να ζητήσει τη γνώμη της επιτροπής διευθύνσεως· ακόμη δε και αν υποτεθεί ότι στη συνέχεια παρέβη το καθήκον που είχε να ενημερώσει την επιτροπή αυτή — πράγμα που πάντως ούτε αποδείχθηκε ούτε καν ισχυρίστηκε ο προσφεύγων — το γεγονός αυτό δεν έχει σημασία για το κύρος της επίδικης έκθεσης κρίσης.

40 Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει επομένως να απορριφθεί, χωρίς το Δικαστήριο να χρειάζεται να αποφανθεί επί του ζητήματος που έθεσε η Επιτροπή, δηλαδή αν οι εσωτερικοί κανόνες λειτουργίας της Υπηρεσίας Εκδόσεων μπορούν να της αντιταχθούν, επειδή είναι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή.

41 Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αίτημα του Picciolo να ακυρωθεί η οριστική έκθεση κρίσης του πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος της αποζημιώσεως

42 Ο Picciolo υποστηρίζει ότι η καθυστέρηση στη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεως αποτελεί υπηρεσιακό πταίσμα για το οποίο γεννάται ευθύνη της Επιτροπής. Μολονότι εκτιμά τη ζημία του σε 50 000 φράγκα Λουξεμβούργου, περιορίζει την απαίτηση αποζημιώσεώς του στο ποσό του ενός φράγκου ως αποζημίωση για την ηθική βλάβη που υπέστη.

43 Πρέπει να τονιστεί ότι η καθυστέρηση κατά της οποίας βάλλει εν προκειμένω ο προσφεύγων οφείλεται, τουλάχιστον εν μέρει, στη δική του στάση. Ο Picciolo είχε χωρίς αμφιβολία το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τα μέσα προστασίας που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως και οι γενικές διατάξεις. Επιβάλλεται όμως κατ' ανάγκη η διαπίστωση ότι, προσφεύγοντας στο δευτεροβάθμιο κριτή και επιμένοντας στη συνέχεια να ζητηθεί η γνώμη της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις κρίσεως, δημιούργησε ο ίδιος τις συνθήκες που μπορούσαν να επιβραδύνουν τη διαδικασία βαθμολογήσεως.

44 Πρέπει πάντως να τονιστεί ότι και η διοίκηση συνέβαλε στην αύξηση της καθυστερήσεως αυτής: ο πρώτος βαθμολογητής π.χ. ανέβαλε χωρίς λόγο τη σύγκληση της ειδικής ομάδας βαθμολογητών και ο δευτεροβάθμιος κριτής άφησε να περάσουν περισσότεροι από επτά μήνες μετά την έκδοση της γνώμης της επιτροπής ίσης εκπροσωπήσεως για τις εκθέσεις κρίσεως μέχρι να συντάξει την οριστική έκθεση κρίσεως. Η στάση αυτή της Επιτροπής πρέπει να θεωρηθεί ως πταίσμα, ενόψει της υποχρεώσεως που έχει η διοίκηση να συντάσσει τις εκθέσεις των υπαλλήλων εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

45 Εντούτοις, το πταίσμα αυτό της Επιτροπής δεν μπορεί να θεμελιώσει, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, δικαίωμα του Picciolo για έστω και συμβολική αποζημίωση, δεδομένου ότι ο τελευταίος αυτός δεν απέδειξε ότι η καθυστέρηση στη σύνταξη της εκθέσεως κρίσεώς του του προκάλεσε ζημία. Πράγματι, ο προσφεύγων δεν ισχυρίστηκε ούτε εγγράφως ούτε κατά τις συζητήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου ότι η καθυστέρηση αυτή έβλαψε την εξέλιξη της σταδιοδρομίας του ούτε άλλωστε διευκρίνισε σε τι συνίσταται η ηθική βλάβη που ισχυρίζεται ότι υπέστη.

46 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αίτημα του προσφεύγοντος να του επιδικαστεί αποζημίωση πρέπει επίσης να απορριφθεί.

47 Από όλες τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η προσφυγή του Picciolo πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.

49 Παρά τους ισχυρισμούς του Picciolo, δεν συντρέχει λόγος να εφαρμοστεί εν προκειμένω το άρθρο 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, κατά το οποίο το Δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και το νικήσαντα διάδικο στην καταβολή προς τον αντίδικο των δικαστικών εξόδων που προκλήθηκαν από τη στάση του. Πράγματι, το γεγονός και μόνο ότι η Επιτροπή, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων,

δεν έδωσε ρητή απάντηση στην ένστασή του, μολονότι ήταν εμπεριστατωμένη, δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ο προσφεύγων λόγω της παρούσας προσφυγής προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.

50 Κατά το άρθρο όμως 70 του κανονισμού διαδικασίας, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται κατά την εκδίκαση των προσφυγών των υπαλλήλων των Κοινοτήτων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.

Moitinho de Almeida Everling Galmot

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Φεβρουαρίου 1988.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος

J. C. Moitinho de Almeida